Lietas arhīva Nr. C-0290-19
ECLI:LV:REZT:2019:0207.C26138618.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Ludzā 2019.gada 7.februārī

Rēzeknes tiesa šādā sastāvā: tiesnese Inta Marnauza izskatīja rakstveida procesā civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību „EuroPark Latvia", reģistrācijas Nr.40003553023, vienkāršotās procedūras prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Skrivers", reģistrācijas Nr.42403019075, par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2018.gada 13.augustā sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk-SIA) „EuroPark Latvia" (turpmāk – prasītāja) iesniedza Rēzeknes tiesā vienkāršotās procedūras prasības pieteikumu pret SIA "Skrivers" (turpmāk –atbildētāja) par naudas piedziņu 374.44 *euro* apmērā.

Prasībā prasītāja, pamatojoties uz Civillikuma 3., 1428., 1535., 1537., 1587., 1662., 1716., 1720., 1828.pantiem, Civilprocesa likuma 1.pantu, 41.panta pirmo daļu, 127., 250.[18], 250.[19] pantiem, Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmo daļu, 44.panta pirmo daļu, lūdza tiesu piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai līgumsodu saistībā ar neapmaksātajiem prasītājas sniegtajiem autostāvvietas pakalpojumiem par atbildētājas automašīnas ar valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ novietošanu 374.44 *euro*, kā arī samaksāto valsts nodevu 71.14 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3.30 *euro.*

Prasībā norādīts, ka prasītāja par tās autostāvvietu lietošanu, sakarā ar atbildētājas autostāvvietu lietošanas noteikumu neievērošanu, izrakstīja atbildētājai par automašīnas Transpoltlīdzekļa marka, novietošanu sekojošas kvītis:

1. Nr.134-803 (Rīkojuma Nr. 4-26/01.10.08. apstiprināto noteikumu otrās daļas 3.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar otrās daļas 4.punktu);

2. Nr.T100899. (Rīkojuma Nr. ?? 4-9/01.08.2013. apstiprināto noteikumu 3.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar 5.punktu);

3. Nr.138385. (Rīkojuma Nr. KB 4-5/15.04.2013. apstiprināto noteikumu otrās daļas 2.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar otrās daļas 3.punktu);

4. Nr.138651 (Rīkojuma Nr. 4-26/01.10.08 apstiprināto noteikumu otrās daļas 3.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar otrās daļas 4.punktu);

5. Nr.2500126051419051 (Rīkojuma Nr. 4-27/20.12.2013. apstiprināto noteikumu 4.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar 5.punktu);

6. Nr.9900611061414293 (Rīkojuma Nr. 4-24/16.12.2013. apstiprināto noteikumu 4.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar 5.punktu);

7. Nr.99009230714-15585 (Rīkojuma Nr. 4-24/16.12.2013. apstiprināto noteikumu 4.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar 5.punktu);

8. Nr.9900608081420322 (Rīkojuma Nr. 4-24/16.12.2013. apstiprināto noteikumu 4.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar 5.punktu);

9. Nr.2500903091410592 (Rīkojuma Nr. 4-29/20.12.2013. apstiprināto noteikumu 3.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar 5.punktu);

10. Nr.2500223121415244 (Rīkojuma Nr. 4-27/ 20.12.2013. apstiprināto noteikumu 4.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar 5.punktu);

11. Nr.9900902011518434 (Rīkojuma Nr. 4-24/16.12.2013. apstiprināto noteikumu 4.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar 5.punktu);

12. Nr.9900916031518235 (Rīkojuma Nr. 4-24/16.12.2013. apstiprināto noteikumu 4.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar 5.punktu);

13. Nr.9900220031510576 (Rīkojuma Nr. 4-24/16.12.2013. apstiprināto noteikumu 4.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar 5.punktu);

14. Nr.9900311051510517 (Rīkojuma Nr. 4-24/16.12.2013. apstiprināto noteikumu 4.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar 5.punktu);

15. Nr.1100116071509190 (Rīkojuma Nr. 4-19/09.12.2013. apstiprināto noteikumu 3.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar 5.punktu);

16. Nr.1100117071510476 (Rīkojuma Nr. 4-19/09.12.2013. apstiprināto noteikumu 3.punkta pārkāpums, piemērots sods saskaņā ar 5.punktu);

Saskaņā ar Ceļu satiksmes drošības direkcijas datiem šajā laika posmā automašīnas Transpoltlīdzekļa markaīpašnieks vai turētājs ir bijusi SIA "SKRIVERS". Uz prasības pieteikuma parakstīšanas brīdi atbildētāja nav apmaksājusi soda kvītis nedz daļēji, nedz arī pilnā apmērā. Kopējais līgumsoda apmērs, kas ir saistīts ar prasītājas autostāvvietu lietošanu, neievērojot Autostāvvietu lietošanas noteikumus, ir 374.44 *euro*.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmo daļu atbildētājai ir pienākums ievērot ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības. Pie prasītājas stāvvietām ir izvietota ceļa zīme Nr.539 "Maksas stāvvieta". Tādējādi ir pamats secināt, ka atbildētājai bija zināms, ka teritorijā, kurā tiek novietota automašīna, ir maksas autostāvvieta.

Prasītājas Autostāvvietas lietošanas noteikumi ir izvietoti katrā priekšapmaksas autostāvvietā pie iebraukšanas un pie kases automāta, ko apstiprina pielikumā esošie rīkojumi. Šie noteikumi paredz, ka kases automāta saņemto biļeti vai autostāvvietas abonementa karti, kas apliecina samaksu par autostāvvietas izmantošanas laiku, jānovieto uz automašīnas paneļa aiz priekšēja vējstikla skaidri redzamā vietā, savukārt, ja nav iespējams nolasīt apmaksātu biļeti, abonementa karti, vai apmaksu ar Mobilly norēķinu sistēmu, vai ja automašīna atrodas Autostāvvietā ilgāk par apmaksāto laiku, tiks piemērota soda nauda saskaņā ar Autostāvvietas lietošanas noteikumiem.

Par pārkāpumiem tika piemērots naudas sods atbilstoši noteikumiem, kuri ir bijuši spēkā uz pārkāpuma izdarīšanas brīdi.

Ievērojot minēto, iebraucot un novietojot transportlīdzekli prasītājas autostāvvietā, automašīnas vadītājs tika iepazīstināts ar Autostāvvietas lietošanas noteikumiem un tādējādi ar konkludentām darbībām piekrita noslēgt līgumu par maksas autostāvvietas lietošanu atbilstoši prasībām, kas ir atrunātas Autostāvvietas lietošanas noteikumos. Visos gadījumos, kad prasītāja konstatē, ka par transportlīdzekļu novietošanu prasītājas autostāvvietās nav veikta samaksa, soda kvītis tiek izrakstītas par konkrēto pārkāpumu faktu, minot transportlīdzekļa datus, bez norādes uz pārkāpēja personību, jo konkrētajos apstākļos autovadītāja personību nav iespējams noskaidrot. Līdz ar to, gadījumā, ja sods par autostāvvietas lietošanas noteikumu

pārkāpumu netiek samaksāts kvītī norādītajā termiņā, prasītāja ir spiesta vērsties pie transportlīdzekļa īpašnieka/turētāja, jo tās ir personas, kuras tiek norādītas transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā, un kuras prasītāja ir tiesīga noskaidrot, vēršoties publiskajā reģistrā.

Pamatojoties uz Civillikuma 1428., 1535., 1537.pantiem, ir pamats atzīt, ka starp pusēm tika noslēgts distances līgums par maksas autostāvvietas lietošanu un nodibinātas līgumiskās attiecības. Līdz ar to saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu atbildētājai ir pienākums izpildīt noslēgtā līguma noteikumus, tas ir, veikt apmaksu par autostāvvietas lietošanu saskaņā ar Autostāvvietas lietošanas noteikumiem, bet tajā gadījumā, ja apmaksa nav veikta, tad atbildētājai iestājas pienākums maksāt līgumsodu.

Prasītāja norādīja, ka no pielikumā esošajām fotogrāfijām secināms, ka atbildētāja nav ievērojusi Autostāvvietas lietošanas noteikumus, tas ir, atbildētājai piederošā automašīna tika novietota maksas autostāvvietā, savukārt dokuments, kurš apstiprinātu autostāvvietas izmatošanas apmaksu, netika izvietots aiz priekšējā vējstikla skaidri redzamajā vietā, vai automašīna atradās ilgāk par biļetē norādīto apmaksāto laiku. Līdz ar to ir pamats atzīt, ka netika veikta samaksa par automašīnas novietošanu prasītājas autostāvvietā. Šo apstākļu dēļ un noslēgta līguma noteikumu neizpildes dēļ tika sastādītas vairākas soda kvītis par kopējo summu 374.44 *euro*.

Tā kā atbildētāja nav izpildījusi līguma nosacījumus, tad atbilstoši Autostāvvietas lietošanas noteikumiem, ir pamats secināt, ka soda kvītīs norādītā summa ir līgumsods. Saskaņa ar Civillikuma 1716., 1720.pantiem un atbilstoši Autostāvvietas lietošanas noteikumiem atbildētājai iestājās pienākums maksāt minēto līgumsodu.

Atbildētājai ir pienākums veikt līgumsoda apmaksu pilnā apmērā atbilstoši Autostāvvietu lietošanas noteikumiem. Atbildētāja ir vairākkārtēji novietojusi savu automašīnu maksas autostāvvietā, bet nav veikusi samaksu par stāvēšanas laiku, kas norāda uz to, ka atbildētāja ļaunprātīgi izvairās no saistību izpildes. Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu atbildētājai ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, kurus viņa ir nodarījusi prasītājai ar savu bezdarbību, neveicot samaksu par autostāvvietas lietošanu un neveicot līgumsoda samaksu. Tāpēc saskaņā ar Civillikuma 1662.pantu atbildētājai ir jāatlīdzina prasītājai visi zaudējumi, jo atbildētājas negodprātīgas rīcības dēļ prasītāja ir spiesta ciest zaudējumus, tas ir, veikt papildu izbraukumus uz konkrēto stāvvietu, kā arī veikt parādu piedziņas darbības.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmo daļu atbildētājai ir pienākums ievērot ceļa zīmju un ceļa apzīmējumu prasības. Pie prasītājas stāvvietām ir izvietota ceļa zīme Nr.539., kura apzīmē "Maksas stāvvietu". Līdz ar to, neveicot apmaksu par automašīnas izvietošanu maksas autostāvvietā, atbildētāja ne tikai pārkāpj noslēgtā līguma noteikumus, bet arī pārkāpj normatīvo aktu prasības. Pamatojoties uz Ceļu satiksmes likuma 44.panta pirmo daļu, atbildētājai ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, kurus viņa ir nodarījusi pārkāpjot satiksmes drošību reglamentējošu aktu prasības. Tādējādi var secināt, ka atbildētājas pienākums atlīdzināt prasītājai nodarīto līgumsodu, kas ietver arī zaudējumus, izriet gan no līgumiskām attiecībām, gan arī no normatīvo aktu prasībām.

Pirms prasības celšanas tiesā prasītāja ir vērsusies pret atbildētāju ārpustiesas kārtībā, ar pieprasījumu samaksāt parādu, taču atbildētāja līdz prasības sagatavošanas brīdim nav veikusi parāda samaksu.

[2] 2018.gada 2.oktobrī tiesā saņemts atbildētājas paskaidrojums, ka prasību neatzīst un lūdz to noraidīt zemāk norādīto apsvērumu dēļ.

1.Prasības pieteikumā tiek norādīts, ka iebraucot un novietojot transportlīdzekli, Automašīnas vadītājs tika iepazīstināts ar Autostāvvietas lietošanas noteikumiem un tādejādi ar konkludentām darbībām piekrita noslēgt līgumu par maksas autostāvvietas lietošanu atbilstoši prasībām, kas ir atrunātas Autostāvvietas lietošanas noteikumos.

Šajā sakarā atbildētāja vēlas norādīt, ka tā nekad nav novietojusi prasības pieteikumā norādīto transportlīdzekli prasītājas autostāvvietā, to ir izdarījusi kāda fiziska persona, kuru uz šo dienu vairs nav iespējams noskaidrot, jo notikumi saistībā ar automašīnas novietošanu ir notikuši vairāk kā pirms trim gadiem. Secīgi, atbildētāja nav tikusi iepazīstināta ar Autostāvvietas lietošanas noteikumiem, kā arī nav slēgusi ar prasītāju jebkāda veida līgumu par maksas autostāvvietas lietošanu, tādejādi celtajā prasībā atbildētājai nav pienākums veikt līgumsoda samaksu prasītājai. Būtiski ir norādīt, ka atbildētāja no prasītājas nav saņēmusi jebkāda veida brīdinājumus par neapmaksātiem autostāvvietas pakalpojumiem, lai gan no prasības pieteikuma ir redzams, ka pārkāpumi ir bijuši laika posmā no 2013.gada 9.maija līdz 2015.gada 17.jūlijam. Ja prasītāja ar pienācīgu rūpību un savlaicīgi būtu vērsusies pie atbildētājas par neapmaksātiem autostāvvietas pakalpojumiem, atbildētājai būtu iespēja noskaidrot personu, kura konkrētajā dienā ir vadījusi atbildētājai piederošu prasības pieteikumā norādīto automašīnu un norādīt to prasītājai. Taču brīdī, kad atbildētājai par savlaicīgi neapmaksātiem autostāvvietas pakalpojumiem kļūst zināms pēc tam, kad tā ir saņēmusi prasības pieteikumu no tiesas par notikumiem, kas norisinājušies vairāk kā pirms trim gadiem, atbildētājai nav iespējams noskaidrot personu, kura konkrētajā dienā lietoja prasības pieteikumā norādīto transportlīdzekli.

Apkopojot minēto, atbildētājai nekad nav bijis gribas izteikums, lai stātos tiesiska darījuma attiecībās ar prasītāju, un atbildētāja savu gribu nav izteikusi ne noteikti, ne klusējot. Tādejādi, ievērojot Civillikuma 1427.pantu, starp pusēm nepastāv tiesiskas attiecības un prasītājai nav tiesiska pamata vērsties pret atbildētāju.

2. Kā izriet no prasības pieteikuma, tas ir ticis parakstīts 2018.gada 9.augustā par notikumiem, kas norisinājušies laika posmā no 2013.gada 9.maija līdz 2015.gada 17.jūlijam.

Komerclikuma 406.pants nosaka, ka no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{18} pantam, vienkāršotās procedūras lietas tiesa izskata prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, savukārt Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa paredz, ka prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība.

Konkrētajā gadījumā, kā tas izriet no prasības pieteikuma, prasību ir cēlusi juridiska persona, kas ir komersants un celtā prasība ir saistīta ar prasītājas komercdarbību. Tādejādi, atbilstoši Komerclikuma 406.pantam, celtai prasībai ir iestājies noilgums, jo ir pagājuši vairāk kā trīs gadi no prasības pieteikumā norādītajiem laikiem, kad prasītājas autostāvvietā ir tikusi novietota atbildētājas automašīna. Lai gan prasītāja pieteikumam ir pievienojusi brīdinājuma vēstuli atbildētājai, kā jau atbildētāja ir norādījusi augstāk, tai par savlaicīgi neapmaksātiem autostāvvietas pakalpojumiem kļuva zināms pēc tam, kad tika saņemts prasības pieteikums no tiesas. Turklāt no prasības pieteikuma un pielikumā norādītajiem pielikumiem neizriet tas apstāklis, ka prasītāja būtu nosūtījusi brīdinājuma vēstuli atbildētājai, tādejādi atbilstoši tiesību principam *negative non probantus*, atbildētājai nav jāpierāda tas apstāklis, ka tā nav saņēmusi prasītājas brīdinājuma vēstuli.

Apkopojot šajā punktā minēto ir norādāms, ka ceļot prasību 2018.gada 9.augustā par notikumiem, kas norisinājušies laika posmā no 2013.gada 9.maija līdz 2015.gada 17.jūlijam, ir iestājies Komerclikuma 406.pantā norādītais prasības noilgums un prasītājai nav prasījuma tiesības pret atbildētāju.

3. Prasības pieteikumā prasītāja cita starpā prasību pamato ar Civillikuma 1716.pantu, kas nosaka, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā). Līgumsods par saistību neizpildi vispār ir konkrēti noteikta naudas summa vai cita mantiska vērtība, kuru nedrīkst noteikt vairākkārtīgu (atkārtotu) vai pieaugošu maksājumu vai devumu veidā. Līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Celtajā prasībā prasītāja nav norādījusi ne pamatparādu, ne galvenās saistības apmēru, līdz ar ko atbildētājai nav saprotams, no kā prasītāja ir vadījusies, nosakot līgumsoda apmēru, ja tai nosakot līgumsoda apmēru ir saistoša Civillikuma 1716.panta trešā daļa, t.i., līgumsods nedrīkst būt lielāks par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Prasības pieteikuma pielikumā Nr.1 norādītajā parāda aprēķinā arī nav ticis norādīts pamatparāda apmērs, taču tas satur ziņas par stāvvietas kodiem. Iepazīstoties ar tiem prasītājas mājaslapā www.europark.lv, kas ir publiski pieejama

informācija, ir redzams, ka stāvvietas Andrejostas 2/4a/6a, Rīgā, koda ?? diennakts maksa ir 5.00 *euro*, stāvvietas Skolas ielā 7, Rīgā, koda SA diennakts maksa ir 9.00 *euro*, stāvvietas Kronvalda bulvārī 3, Rīgā, koda KB diennakts maksa ir 14.50 *euro*, stāvvieta ar kodu BB nav atrodama, stāvvietas A.Čaka ielā 29, Rīgā, koda CA diennakts maksa ir 13.00 *euro*, stāvvietas Eksporta ielā 1C, Rīgā, koda ES diennakts maksa ir 11.00 *euro*, stāvvietas Kr.Valdemāra ielā 62, Rīgā, koda VO diennakts maksa ir 21.00 *euro*, tādejādi, prasītājai lūdzot piedzīt no atbildētājas līgumsodu, kas ievērojami pārsniedz pamatparāda summu, ir nesamērīgi un neatbilstoši darījumu praksei, kas neatbilst Civillikuma 1717.pantam.

4. Prasības pieteikumā prasītāja lūdz tiesu prasības pilnīgas vai daļējas apmierināšanas gadījumā prasītājai izsniegt un nosūtīt pa pastu izpildu rakstu pēc tiesas sprieduma stāšanās likumīgā spēkā. Šāds lūgums atbildētājas ieskatā nav apmierināms, jo atbilstoši Civilprocesa likuma 193.pantam, ja spriedums kādā daļa vai pilnā apmērā ir nelabvēlīgs atbildētājam, spriedumā tiek noteikts tā labprātīgais izpildes termiņš un tikai pēc tā notecējuma un labprātīgas neizpildes, ir tiesības lūgt izsniegt izpildu rakstu.

Apkopojot visu iepriekš minēto, atbildētāja lūdza noraidīt prasītājas celto prasību jo atbildētāja nav nodibinājusi ar prasītāju jebkāda veida līgumiskas attiecības, celtajai prasībai ir iestājies noilgums, prasītāja nav pamatojusi līgumsoda apmēru un prasības pieteikumā norādītais līgumsoda apmērs ir nesamērīgs un neatbilstošs darījumu praksei.

Iebildumi pamatoti ar Komerclikuma 406.pantu, Civillikuma 1427.pantu, 1716.panta trešo daļu, 1717.pantu, Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, 193.panta sesto daļu, 250.[18]panta pirmo daļu. Atbildētāja lūdza atlīdzināt ar lietas vešanu saistītos izdevumus par advokāta juridisko palīdzību 242 *euro* (lietas 83.- 90.lapa).

[3] 2018.gada 3.decembrī tiesā saņemta prasītājas atsauksme par atbildētājas paskaidrojumiem, ka atbildētājas iebildumi un ierunas par celto prasību ir nepamatotas un noraidāmas.

Prasītāja norāda, ka nav pamatots atbildētājas arguments par to, ka atbildētāja nav nodibinājusi ar prasītāju jebkāda veida līgumiskas attiecības.

Tiesu praksē ir atzīts, ka iebraucot un novietojot stāvvietā transportlīdzekli, persona tiek iepazīstināta ar autostāvvietu lietošanas noteikumiem un tādējādi ar konkludentām darbībām tiek noslēgts līgums atbilstoši Civillikuma 1535., 1537.pantam. Tāpat atzīts, ka, atbilstoši Komerclikuma 40.panta pirmajai daļai, ir pamats uzskatīt, ka transportlīdzekļus vadījusī persona (personas) ir darbojusies komersanta vārdā un uzdevumā. Arī gadījumā, ja komersants uzticējis transportlīdzekļus to vadītājam (vadītajiem) citu tiesisko attiecību ietvaros, nevis komercdarbības veikšanas uzdevumā, tai ir iespējams vērsties regresa kārtībā pret transportlīdzekļa vadītāju (vadītājiem) (*Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 1.marta spriedums civillietā Nr.C30588110.*). Ievērojot minēto, ir atzīstams, ka atbildētāja nodibināja ar prasītāju saistības, kuras atbildētājai bija pienākums pildīt.

Nav pamatots arī atbildētājas arguments par to, ka ir iestājies noilgums, jo ir pagājuši vairāk kā trīs gadi no prasības pieteikumā noradītajiem laikiem, kad prasītājas autostāvvietā ir tikusi novietota atbildētājas automašīna, kā arī, ka no prasības pieteikuma un pielikumā norādītajiem pielikumiem neizriet tas apstāklis, ka prasītāja būtu nosūtījusi brīdinājuma vēstuli atbildētājam.

Atbilstoši Civillikuma 1905.pantam, atgādinājums parādniekam pārtrauc noilgumu. Prasītāja norāda, ka atbildētājai ir atgādināts par saistībām, ar AS "Latvijas Pasts" starpniecību, ierakstītā pasta sūtījumā nosūtot atgādinājumus parādniekam, kurus prasītāja, kopā ar pierādījumiem par to nosūtīšanu pievieno pielikumā. Ievērojot minēto, noilguma termiņa tecējums ir pārtraukts, un saistībām nav iestājies noilgums.

Tāpat prasītāja norāda, ka nav pamatoti atbildētājas argumenti par to, ka prasītāja nav pamatojusi līgumsoda apmēru un prasības pieteikumā noradītais līgumsoda apmērs ir nesamērīgs un neatbilstošs darījuma praksei.

Prasītāja atzīmē, ka, noslēdzot distances līgumu, atbildētāja ir piekritusi līguma noteikumiem, kas cita starpā paredz, ka par samaksas par autostāvvietas izmantošanu neveikšanu, jeb saistību neizpildi vispār, ir maksājams līgumsods līguma noteikumos noteiktajā fiksētajā apmērā. Līdz ar to, uz pieprasīto līgumsodu ir attiecināmi Civillikuma 1716.panta pirmās un otrās daļas nosacījumi, nevis Civillikuma 1716.panta trešās daļas nosacījumi par līgumsoda apmēra aprobežojumu.

Papildus prasītāja norāda, ka arī tiesu praksē ir atzīts, ka samaksas neveikšana par stāvēšanu maksas stāvvietā ir līguma neizpilde, kas rada pienākumu maksāt līgumsodu atbilstoši Civillikuma 1716. un 1720.pantam, papildus atzīstot, ka līguma neizpilde ir prettiesiska darbība, kas ir cēloniskā sakarā ar līgumsoda samaksas pienākumu un tātad nesamaksātais līgumsods ir uzskatāms par prasītājas zaudējumiem (*Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2013.gada 1.marta spriedums civillietā Nr.C30588110*). Tiesību doktrīnā par līgumsoda un zaudējumu atlīdzināšanu nostiprināts sekojošs viedoklis: "Līgumsodam parasti ir ieskaita raksturs: tas ieskaitāms zaudējumu atlīdzībā, [..]. Ieskaita līgumsoda piemērošana atvieglo zaudējumu atlīdzības sniegšanu ar to, ka līgumsoda prasījumos nav jānodarbojas ar zaudējumu apmēra un cēloniskā sakara pierādīšanu starp pārkāpumu un zaudējumiem." (*prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Latvijas republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības 91401.-2400.p.); 229.lpp.*).

Prasītāja norāda, ka par transportlīdzekļa ekspluatācijas rezultātā nodarītiem zaudējumiem atbildība transportlīdzekļa īpašniekiem un turētājiem ir paredzēta Ceļu satiksmes likuma 44.panta otrajā un trešā daļā. Ievērojot minēto, kā arī to, ka atbildētājai kā transportlīdzekļa īpašniekam/turētājam ir pilnīgas varas tiesības pār lietu (Civillikuma 927.pants), un, bez atbildētājas ziņas transportlīdzeklis, kas turklāt ir paaugstinātas bīstamības avots, tiesiski nevar nokļūt citas personas lietošanā, tieši atbildētājai ir pienākums atbildēt par prasītājai nodarīto zaudējumu.

Ievērojot minēto, prasījums par līgumsoda piedziņu un līgumsoda apmērs ir pamatots un atbilst gan Civillikuma 1717.pantam un 1716.panta pirmajai un otrajai daļai, gan tiesu praksē nostiprinātajām atziņām.

Prasītājas prasība, kuru prasītāja uztur pilnā apmērā, ir pamatota un apmierināma. Līdz ar to, nav pamata apmierināt arī atbildētājas lūgumu par ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu no prasītājas. Turklāt, prasītāja vērš tiesas uzmanību uz to, ka atbildētājas pieprasīto ar lietas vešanu saistīto izdevumu apmērs (242.00 *euro* apmērā) neatbilst Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.puntā un ceturtajā daļā noteiktajam pieļaujamajam ar lietas vešanu saistīto izdevumu apmēram (lietas 95.-104.lapa).

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, prasības pieteikumā un atbildētājas paskaidrojumos, prasītājas atsauksmē uz paskaidrojumiem, norādītos apstākļus, atzīst, ka prasība apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu *tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā*, bet atbilstoši Civilprocesa likuma 8.panta pirmajai daļai *tiesa noskaidro lietas apstākļus, pārbaudot pierādījumus, kuri iegūti likumā noteiktajā kārtībā.*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta pirmajai daļai tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Galvenais kritērijs pierādījumu vērtēšanā ir to ticamības noteikšana, kas savukārt jāsaprot kā pierādījumu atbilstības objektīvajai realitātei, lietas

faktiskajiem apstākļiem noteikšana (sk. *A.Līcis Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Mācību līdzeklis tiesību zinātņu studentiem. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2003., 78.lpp.*).

Civillikuma 1402.pants nosaka, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 1.panta 3.punktam, transportlīdzekļu stāvvietas ir uzskatāmas par ceļu, tātad ir satiksmei izbūvēta teritorija. Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmajā daļā noteikts, ka ceļu satiksmes dalībniekiem ir jāizpilda šā likuma, Ceļu satiksmes noteikumu un citu normatīvo aktu prasības, kas nosaka ceļu satiksmes dalībnieku pienākumus; [..]. Ceļu satiksmes likuma 44.panta pirmajā daļā paredzēts, ka šā likuma vai citu ceļu satiksmes drošību reglamentējošu aktu pārkāpuma rezultātā nodarītais zaudējums ir jāatlīdzina, savukārt minētā likuma 44.panta otrajā daļā noteikts, ka par transportlīdzekļa ekspluatācijas rezultātā nodarīto zaudējumu atbild transportlīdzekļa īpašnieks vai valdītājs, ja viņš nepierāda, ka zaudējums radies nepārvaramas varas dēļ, ar paša cietušā nodomu vai cietušā rupjas neuzmanības dēļ vai arī citu iemeslu dēļ, kuri, saskaņā ar likumu atbrīvo no atbildības par zaudējuma atlīdzību, bet iepriekš minētā panta trešajā daļā noteikts, ka gadījumos, kad transportlīdzeklis ir nodots turētājam, par nodarītajiem zaudējumiem atbild turētājs, ja viņš nav vienojies ar īpašnieku par citādu zaudējumu segšanas kārtību.

Lai gan konkrētajā gadījumā netiek prasīta zaudējuma atlīdzība, bet līgumsods, tiesa uzskata, ka līgumsoda samaksas pienākums ir iestājies tieši atbildētājas rīcības dēļ, t.i., līguma nepildīšanas rezultātā. Izvērtējot Ceļus satiksmes likumā ietvertos principus, ir pamats secināt, ka automašīnas īpašnieks/turētājs ir atbildīgs trešajām personām par darbībām ar viņam piederošās/turējumā esošās automašīnas novietošanu stāvvietā un tās apmaksas noteikumu pildīšanu, gadījumā, ja viņš nevar norādīt uz citu personu, kam nodevis savu automašīnu.

Saskaņā ar Civillikuma 3.pantu, katra civiltiesiska attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (spēkā no 2004.gada 1.jūlija līdz 2015.gada 31.decembrim) 298.28punktā (un Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumu Nr.279 „Ceļu satiksmes noteikumi", kas spēkā no 2016.gada 1.janvāra 276.34.punktā) noteikts, ka norādījuma zīmes ievieš vai atceļ noteiktu ceļu satiksmes režīmu. 533.zīme, kopš 2016.gada 1.janvāra – 539.zīme, ir „Maksas stāvvieta". Zīmes darbība ir spēkā no tās uzstādīšanas vietas līdz tuvākajam krustojumam aiz zīmes, bet, ja krustojuma nav, – līdz 533.A, 519., 326., 327., 328. vai 329.zīmei, kopš 2016.gada 1.janvāra – līdz 540., 520., 556., 326., 327., 328. vai 329.zīmei. Uz zīmes var būt norādīts stāvēšanas maksimālais ilgums, par kuru tūlīt var samaksāt. Zīmes apakšdaļā var tikt norādīts virziens, kādā jābrauc uz stāvvietu, kas atrodas ceļa tiešā tuvumā. Stāvvietā nav spēkā šo noteikumu 135.6. un 136.1.apakšpunktā, kopš 2016.gada 1.janvāra – 121.6. un 122.1.apakšpunktā, minētie aizliegumi.

Prasītājas autostāvvietās Rīgā, Skolas ielā 7, Kronvalda bulvārī 3, A.Čaka ielā 29, Brīvības ielā 35, Kr.Valdemāra ielā 62, Andrejostas ielā 2/4a/6a, Eksporta ielā 1C ir novietota 533.ceļa zīme, kopš 2016.gada 1.janvāra – 539.zīme, kas, saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (spēkā no 2004.gada 1.jūlija līdz 2015.gada 31.decembrim) 298.28punktu un Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumu Nr.279 „Ceļu satiksmes noteikumi" (spēkā no 2016.gada 1.janvāra) 276.34punktu, ir „Maksas stāvvieta" un šajā teritorijā saskaņā ar prasītājas rīkojumiem Nr. 4-26/01.10.08., Nr. ?? 4-9/01.08.2013., KB 4-5/15.04.2013., Nr. 4-27/20.12.2013., Nr. 4-24/16.12.2013., rīkojuma Nr. 4-29/20.12.2013., Nr.4-19/09.12.2013. izvietoti un piemēroti autostāvvietas lietošanas noteikumi (lietas 16.-29.lapa), līdz ar ko prasītājai ir tiesības veikt šo noteikumu ievērošanas kontroli un piemērot noteikumos paredzētās sankcijas un normatīvajos aktos noteiktos tiesību aizsardzības līdzekļus par noteikumu pārkāpumiem. Par noteikumu neievērošanu tiek izrakstīta attiecīga soda naudas kvīts. Savukārt, saskaņā ar minēto noteikumu nosacījumiem automašīnas lietotājs, kā arī automašīnas īpašnieks (turētājs) ir civiltiesiski atbildīgs par piemērojamo soda naudu apmaksu 14 dienu laikā pēc attiecīgās soda kvīts izrakstīšanas.

No lietas materiālos esošajām soda kvītīm un tām pievienotajām foto fiksācijām redzams, ka automašīna /TL marka/ nr, vairākkārt novietota stāvēšanai prasītājas apsaimniekotajās maksas autostāvvietās, pārkāpjot autostāvvietas lietošanas noteikumus, par ko kopumā izrakstītas 16 soda kvītis, proti,

09.05.2013. par atbildētājai piederošā iepriekš minētā transportlīdzekļa novietošanu pēc adreses Skolas ielā 7, Rīgā, saskaņā ar prasītājas rīkojuma Nr. 4-26/01.10.08. apstiprināto noteikumu otrās daļas 3.punktā paredzēto pārkāpumu izrakstītā kvīts Nr.134-803 Ls 18 jeb 25.61 *euro* apmaksai; 20.08.2013. – Andrejostas ielā 2, Rīgā, rīkojuma Nr. ?? 4-9/01.08.2013. apstiprināto noteikumu 3.punkta pārkāpums, kvīts Nr.T100899 Ls 18 jeb 25.61 *euro* apmaksai; 23.09.2013. – Kronvalda bulvārī 3, Rīgā, rīkojuma Nr. KB 4-5/15.04.2013. apstiprināto noteikumu otrās daļas 2.punkta pārkāpums, kvīts Nr.138385 Ls 18 jeb 25.61 *euro* apmaksai; 02.10.2013. – Brīvības ielā 35, Rīgā, rīkojuma Nr. 4-26/01.10.08. apstiprināto noteikumu otrās daļas 3.punkta pārkāpums, kvīts Nr.138651 Ls 18 jeb 25.61 *euro* apmaksai; 26.05.2014. – A.Čaka ielā 29, Rīgā, rīkojuma Nr. 4-27/20.12.2013. apstiprināto noteikumu 4.punkta pārkāpums, kvīts Nr.2500126051419051 25 *euro* apmaksai; 11.06.2014., 23.07.2014., 08.08.2014., 02.01.2015., 16.03.2015., 20.03.2015., 11.05.2015. – Andrejostas ielā 2/4a/6a, rīkojuma Nr. 4-24/16.12.2013. apstiprināto noteikumu 4.punkta pārkāpums, izrakstītās kvītis Nr.9900611061414293, Nr.9900923071415585, Nr.9900608081420322, Nr.9900902011518434, Nr.9900916031518235, Nr.9900220031510576, Nr.9900311051510517 25 *euro* apmaksai katra; 03.09.2014. – Eksporta ielā 1C, Rīgā, rīkojuma Nr. 4-29/20.12.2013. apstiprināto noteikumu 3.punkta pārkāpums, kvīts Nr.2500903091410592 25 *euro* apmaksai; 23.12.2014. – Brīvības ielā 35, Rīgā, rīkojuma Nr. 4-27/ 20.12.2013. apstiprināto noteikumu 4.punkta pārkāpums, kvīts Nr.2500223121415244 25 *euro* apmaksai; 16.07.2015. un 17.07.2015. – Kr.Valdemāra ielā 62, Rīgā, rīkojuma Nr.4-19/09.12.2013. apstiprināto noteikumu 3.punkta pārkāpums, kvītis Nr.1100116071509190 un Nr.1100117071510476 11 *euro* apmaksai katra (lietas 30.-79.lapa). Kopējā līgumsoda summa par transportlīdzekļa novietošanu stāvēšanai maksas autostāvvietā sastāda 374.44 *euro* (lietas 10.lapa).

Saskaņā ar autostāvvietas lietošanas noteikumiem automašīnas novietošana autostāvvietā ir priekšapmaksas pakalpojums, ko nodrošina prasītāja, kas nozīmē, ka atbildētājai bija pienākums veikt apmaksu par autostāvvietas izmantošanu atbilstoši laika posmam, uz kuru bija paredzēts transportlīdzekli novietot stāvēšanai maksas autostāvvietā.

Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 1.panta 24.punktam transportlīdzekļa īpašnieks ir persona, kurai pieder attiecīgais transporta līdzeklis, savukārt 25.punktā noteikts, ka transportlīdzekļa turētājs - fiziskā vai juridiskā persona, kura uz tiesiska pamata (mantas īres, nomas, patapinājuma līgums u.c.) lieto transportlīdzekli. [..].

No Ceļu satiksmes drošības direkcijas 16.07.2018. izziņas redzams, ka automašīnas /TL marka/ nr, īpašniece no 27.01.2009. līdz 12.10.2015., ir SIA "LKB LĪZINGS", savukārt tās turētāja ir atbildētāja (lietas 14., 15.lapa).

Tā kā atbildētāja ir transportlīdzekļa /TL marka/ nr, turētāja, viņai ir pienākums pildīt līgumsaistības, kas ir celtās prasības pamatā.

Lai gan konkrētajā gadījumā netiek prasīta zaudējuma atlīdzība, bet līgumsods, tiesa uzskata, ka līgumsoda samaksas pienākums ir iestājies tieši atbildētājas rīcības dēļ, t.i., līguma nepildīšanas rezultātā. Izvērtējot Ceļus satiksmes likumā ietvertos principus, ir pamats secināt, ka automašīnas īpašnieks/turētājs ir atbildīgs trešajām personām par darbībām ar viņam piederošās/turējumā esošās automašīnas novietošanu stāvvietā un tās apmaksas noteikumu pildīšanu, gadījumā, ja viņš nevar norādīt uz citu personu, kam nodevis savu automašīnu, līdz ar ko atbildētājas iebildumi, ka tā nekad nav novietojusi prasībā norādīto transportlīdzekli prasītājas maksas autostāvvietā un nav slēgusi nekādus līgumus ar prasītāju, kā arī to ir izdarījusi kāda tai nezināmā fiziska persona, nav pamatoti. Tiesa pievienojas prasītājas viedoklim, ka par transportlīdzekļa ekspluatācijas rezultātā nodarītiem zaudējumiem atbildība transportlīdzekļa īpašniekiem un turētājiem ir paredzēta Ceļu satiksmes likuma 44.panta otrajā un trešā daļā. Ievērojot minēto, kā arī to, ka

atbildētājai kā transportlīdzekļa īpašniekam/turētājam ir pilnīgas varas tiesības pār lietu (Civillikuma 927.pants), un, bez atbildētājas ziņas transportlīdzeklis, kas turklāt ir paaugstinātas bīstamības avots, tiesiski nevar nokļūt citas personas lietošanā.

Tiesa atzīst, ka distances līguma noslēgšanas gadījumā nav pamata atsaukties uz prasītājas pienākumu pārbaudīt pilnvarojumu, vai dots no transportlīdzekļa īpašnieka/turētāja konkrētajam transportlīdzekļa vadītājam. Atbilstoši Komerclikuma 40.panta pirmajai daļai, kas nosaka, ka, ja komersants, neizdodot prokūru, pilnvaro kādu citu personu viņa vārdā veikt komercdarbību, slēgt ar komersanta veikto komercdarbību saistītus noteikta veida darījumus vai arī slēgt ar komersanta veikto komercdarbību saistītus atsevišķus darījumus, tāda pilnvara (parastā komercpilnvara) attiecas uz visām tiesiskajām darbībām, kas parasti ir vērstas uz šādas komercdarbības veikšanu vai šādu darījumu slēgšanu, ir pamats uzskatīt, ka transportlīdzekli vadījusī persona ir darbojusies SIA "Skrivers" vārdā un uzdevumā, jo atbildētāja nav pierādījusi pretējo, proti, ka tai ar transportlīdzekļa vadītāju pastāvētu citas tiesiskās attiecības. Šādas atziņas sniegtas arī 2013.gada 1.marta Rīgas apgabaltiesas spriedumā lietā Nr.C30588110.

Tiesa atzīst, ka iebraucot un novietojot stāvvietā transportlīdzekli, persona tiek iepazīstināta ar autostāvvietas lietošanas noteikumiem un tādējādi ar konkludentām darbībām tiek noslēgts līgums atbilstoši Civillikuma 1535.pantam, kas paredz, ka puses var dot savu piekrišanu vai nu abas reizē, vai viens pirms otra; tādā kārtā darījums var iesākties vai nu ar vienas puses apsolījumu, kuru pēc tam pieņem otra puse, vai arī ar pieņemšanu, kas izteikta pieprasījuma vai lūguma veidā.

Līgums starp pusēm noslēgts atbilstoši Civillikuma 1537.pantam, kurā noteikts, ka, ja līgumu slēdz starp klātneesošiem, tad tas uzskatāms par noslēgtu no tā brīža, kad priekšlikuma piedāvātāju ir sasniegusi priekšlikuma saņēmēja beznosacījuma piekrišana.

Līguma brīvība nozīmē to, ka līdzēji var veidot līgumattiecības un noteikt līguma saturu uz savstarpējas saprašanās un brīvības izvēles pamata. Viena no līguma brīvības principa izpausmēm, kā atzīst juridiskā doktrīnā, ir līguma noslēgšanas brīvība, kas nozīmē, ka katrs tiesību subjekts var brīvi izlemt, vai noslēgt līgumu (*Balodis K. Ievads civiltiesībās. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2007, 176.-177. lpp.*).

Tiesa secina, ka konkrētās lietas ietvaros līgums starp pusēm uzskatāms par noslēgtu ar brīdi, kad persona, kas vadījusi transportlīdzekli, atbilstoši Civillikuma 1428.pantam, ar savu darbību – transportlīdzekļa novietošanu autostāvvietā – izteikusi gribu noslēgt ar prasītāju darījumu, tādējādi bez ierunām pieņemot autostāvvietas lietošanas noteikumus, ar kuriem bija iespējams iepazīties iebraucot autostāvvietā.

Tiesa uzskata, ka autostāvvietas lietošanas noteikumos pielīgtā soda nauda, vērtējot nolīgto sankciju nevis pēc tās nosaukuma, bet pēc tās ekonomiskās būtības, ir līgumsods. Līgumā pielīgtā soda nauda liecina par līguma noteikumus neizpildījušā pakalpojuma saņēmēja sodīšanu, kas atbilst līgumsoda mērķim civiltiesībās.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu (likuma redakcijā, kas spēkā līdz 2014.gada 1.janvārim) un 1716.panta pirmo daļu (likuma redakcijā, kas spēkā ar 2014.gada 1.janvāri) līgumsods ir saistību tiesību institūts, un tas ir pamatums ar civiltiesiska soda raksturu, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā).

Līgumsodu var pievienot katram līgumam. Ja kādam jācieš līgumsods, tad kreditors var prasīt vai nu tā samaksu, vai līguma izpildīšanu; bet izvēlējies samaksu, viņš vairs nevar pēc tam prasīt līguma izpildīšanu, un otrādi. Līgumsoda cietējs nevar izvēlēties starp līguma izpildīšanu un līgumsoda samaksu. Konkrētajā gadījumā prasītāja izvēlējusies līgumsoda samaksu prasīt par līguma nepildīšanu, kas faktiski pilda gan sodīšanas, gan zaudējumu atlīdzības funkciju, ievērojot to, ka laikā, kad atbildētājai piederošā automašīna atradās stāvvietā, prasītāja nevarēja gūt peļņu.

Tiesa secina, ka nav arī pamata atzīt līgumsodu par nesamērīgu un netaisnīgu, ka tas neatbilst godīgai darījumu praksei. Tiesa uzskata, ka līgumsods ir adekvāts, samērīgs un samērojams ar atbildētājas pieļauto saistību pārkāpumu, jo atbildētājas rīcība vairākkārt, ilgstošā laika periodā izmantojot maksas autostāvvietas pakalpojumus un sistemātiski izvairoties no samaksas par to, Civillikuma 1.panta izpratnē nav atzīstama par godprātīgu. Samaksas neveikšana par stāvēšanu maksas autostāvvietā ir līguma neizpilde, kas rada pienākumu maksāt līgumsodu atbilstoši Civillikuma 1716.panta otrajai daļai, kura paredz, ka līgumsods par saistību neizpildi vispār ir konkrēti noteikta naudas summa vai cita mantiska vērtība, kuru nedrīkst noteikt vairākkārtīgu (atkārtotu) vai pieaugošu maksājumu vai devumu veidā.

Gadījumos, kad līgumsods ir pielīgts par saistību neizpildi vispār un ir konkrēti noteikta naudas summa, nav pamata piemērot Civillikuma 1716.panta trešās daļas noteikumus, ja tie attiecas tikai uz līgumsodu par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā).

Lietas materiāliem pievienotie prasītājas atbildētājai adresētie 29.04.2016. un 28.12.2017. atgādinājumi ar pierādījumiem par to nosūtīšanu uz atbildētājas juridisko adresi (lietas 96.-99.lapa) pilnīgi apgāž atbildētājas apgalvojumus, ka tā nekad nav saņēmusi prasītājas brīdinājumus par savlaicīgi neapmaksātiem autostāvvietas pakalpojumiem un līdz ar to celtajai prasībai esot iestājies noilgums Komerclikuma 406.panta izpratnē.

Saskaņā ar Civillikuma 1828.pantu, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu, [..]. Ievērojot to, ka atbildētājai izsniegtajās soda kvītīs atbilstoši autostāvvietas lietošanas noteikumiem ir norādīta līgumsoda samaksas kārtība un termiņš – 14 dienu laikā pēc soda kvīts izrakstīšanas, tiesa atzīst par pierādītu atbildētājas pienākumu veikt soda kvītīs noteiktās soda naudas jeb līgumsoda samaksu, ievērojot norādīto termiņu. Par laika periodā no 09.05.2013. līdz 03.04.2015. pieļautajiem līguma pārkāpumiem, atbildētājai iestājies pienākums maksāt prasītājai līgumsodu 327.44 *euro* apmērā.

Savukārt par trim pēdējām prasītājas izrakstītajām kvītīm 11.05.2015. Nr. 9900311051510517 25 *euro* apmērā, 16.07.2015. un 17.07.2015. Nr.1100116071509190 un Nr.1100117071510476 11 *euro* apmērā katra, tiesa secina, ka saskaņā ar Komerclikuma 406.pantu iestājies 3 gadu noilgums (lietas 70.-79.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1895.pantu, visas saistību tiesības, kuras nav noteikti izņemtas no noilguma ietekmes un kuru izlietošanai nav likumā noteikti īsāki termiņi, izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto desmit gadu laikā. Savukārt Komerclikuma 406.pantā noteikts, ka no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

Civillikuma 1896.pants noteic, ka noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem - lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem - lai termiņš jau būtu notecējis.

Tā kā Komerclikuma 406.pants attiecībā uz prasījuma tiesību noilgumu darījumiem, kuros viens no darījuma dalībniekiem ir komersants, ir atzīstams par speciālo likuma normu pret Civillikuma 1895.pantu, tad šādam darījumam ir piemērojams Komerclikumā noteiktais prasījuma celšanas noilgums.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka noilguma institūts civiltiesībās veidots ar mērķi novērst nenoteiktību mantiskajās attiecībās, radīt skaidrību tad, ja kāda persona ilgstoši neīsteno tiesības vai neprasa novērst iespējamo strīdu par tām. [...] Nebūtu saprātīgi pieļaut, ka iespējamais parādnieks uz mūžīgiem laikiem atrodas zem parāda atprasīšanas vai vismaz tiesāšanās Damokla zobena un nevar plānot savu darbību, izslēdzot šādus draudus (*sk. Torgāns K., Saistību tiesības, I daļa. Mācību grāmata. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 276. lpp.*).

Tāpat tiesību doktrīnā norādīts, ka gadījumos, kad kāds no saistības dalībniekiem uzskata, ka viņa tiesības ir aizskartas, viņam ir tiesības celt prasību tiesā par tiesību atzīšanu vai aizskāruma seku novēršanu (lietas atdošanu, zaudējumu atlīdzību, līgumsoda samaksu). Ja lietas izskatīšanas gaitā tiesa konstatē, ka ir iestājies civiltiesību normās noteiktais noilgums, tā savā spriedumā norāda uz prasības noilgumu. [...] To, vai iestājies noilgums, tiesa vērtē, tikai lietu izskatot pēc būtības, kurā pārbauda arī jautājumus par noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu (*sk. Torgāns K., Saistību tiesības, l. daļa.*

Mācību grāmata. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006. 278. lpp.).

Komerclikuma 1.panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka komersants ir komercreģistrā ierakstīta fiziskā persona (individuālais komersants) vai komercsabiedrība (personālsabiedrība un kapitālsabiedrība). Komercdarbība ir atklāta saimnieciskā darbība, kuru savā vārdā peļņas gūšanas nolūkā veic komersants. Komercdarbība ir viens no uzņēmējdarbības veidiem.

Savukārt minētā likuma 3.panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka komercdarbību regulē šis likums, Civillikums un citi likumi, kā arī Latvijas Republikai saistošās starptautisko tiesību normas. Komercdarbībai Civillikuma noteikumi piemērojami tiktāl, ciktāl šajā likumā vai citos komercdarbību regulējošos likumos nav noteikts citādi.

Komerclikuma D daļas 388.pants un 389.pants nosaka, ka komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas saistīti ar komercdarbību.

Ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.

Prasītāja veic komercdarbību un ir reģistrēta komercreģistrā. Šīs komercdarbības ietvaros prasītāja sniedz maksas autostāvvietas pakalpojumus, savukārt atbildētāja šos pakalpojumus ir izmantojusi.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka prasītāja ir atzīstama par komersantu Komerclikuma izpratnē, līdz ar ko starp pusēm pastāvošās tiesiskās attiecības pēc būtības ir komercdarījums.

Tāpat tiesa atzīst, ka prasītājas prasījuma tiesības ir vērtējamas atbilstoši Komerclikuma normām, kas nosaka, kādā kārtībā komercdarījuma dalībnieki var aizsargāt savas aizskartās tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, tajā skaitā tiesību normas, kas regulē prasības noilgumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1905.pantu atgādinājums parādniekam pārtrauc noilgumu.

Atgādinājums ir parādniekam adresēts kreditora gribas izteikums, no kura izriet prasījums izpildīt nokavēto saistību. Šāda nostāja nostiprināta arī tiesību doktrīnā – ar atgādinājumu 1905.pantā domāts prasījums izpildīt nokavētu vai citādi pārkāptu saistību (sk. *Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Mans īpašums, 1998, 363.lpp.*).

Tiesa, detalizēti pārbaudot prasītājas iesniegtos 29.04.2016. un 28.12.2017. atgādinājumus, konstatēja, ka prasītāja nav brīdinājusi atbildētāju par parādsaistību samaksu attiecībā par trim prasītājas izrakstītajām kvītīm, proti, 11.05.2015. kvīts Nr. 9900311051510517 2 5 *euro* apmērā ar apmaksas termiņu 25.05.2015., 16.07.2015. kvīts Nr.1100116071509190 11 *euro* apmērā ar apmaksas termiņu 30.07.2015. un 17.07.2015. kvīts Nr.1100117071510476 11 *euro* apmērā ar apmaksas termiņu 31.07.2015. (lietas 96.-99.lapa).

Kā redzams no lietas materiāliem, prasība tiesā celta 2018.gada 13.augustā, atbilstoši Komerclikuma 406.pantam konkrētajā gadījumā likumā noteiktais triju gadu noilguma termiņš trim kvītīm Nr. 9900311051510517, Nr.1100116071509190 un Nr.1100117071510476 attiecīgi saistību izpildes termiņi 25.05.2015., 30.07.2015. un 31.07.2015. iestājas 25.05.2018., 30.07.2018. un 31.07.2018., līdz ar ko noilguma tecējuma termiņš nav pārtraukts ar atgādinājumu un prasītāja attiecībā uz iepriekš minētajām trim kvītīm zaudējusi prasījuma tiesību uz noilguma pamata, līdz ar ko prasība daļā par atbildētājai izrakstītajām trim kvītīm 47 *euro* kopsummā par maksas autostāvvietas pakalpojumu saņemšanu ir noraidāma, savukārt prasība pārējā daļā jeb 327.44 *euro* apmērā ir apmierināma.

Bez tam tiesa atzīst par nepieciešamu norādīt, ka nav pamatoti atbildētājas iebildumi par to, ka tā prasītājas mājaslapā www.europark.lv izpazinusies ar stāvvietu diennakts maksas pakalpojumu cenrādi un šīs summas atšķiras no tām summām, ko prasa piedzīt prasītāja no atbildētājas. Šis viedoklis ir kļūdains un maldīgs, jo atbildētājai piemēroto līgumsodu prasītāja lūdz piedzīt atbilstoši SIA "Europark Latvia" attiecīgo rīkojumu un to autostāvvietas lietošanas Noteikumu nosacījumiem, kuri paredz kārtību par maksas autostāvvietas izmantošanu, saņemto pakalpojumu apmaksas veikšanu un soda sankciju piemērošanu par savlaicīgu priekšapmaksas neveikšanu vispār, jo iebraucot prasītājai piederošajā maksas autostāvvietā, maksu ir jāveic avansā, izmantojot kases automātus vai Mobilly norēķinu sistēmu. Līdz ar to tiesa secina, ka atbildētāja prasītājas mājaslapā www.europark.lv iepazinusies ar tās stāvvietu diennakts maksas pakalpojumu cenrādi, cik jāmaksā par pakalpojuma saņemšanu, ievietojot transportlīdzekli prasītājas apsaimniekotajās maksas stāvvietās, ko jauc ar soda sankciju (līgumsoda) piemērošanu par stāvvietas izmantošanu neapmaksāšanas gadījumā.

Savukārt, autostāvvietas klasifikācijas kods BB (prasītājas 01.10.2008. rīkojums Nr. 4-26/01.10.2008. u n 20.12.2013. rīkojums Nr.4-27/20.12.2013., lietas 16., 22.lapa) piešķirts autostāvvietai pēc adreses Brīvības ielā 35, Rīgā, kur atbilstoši izrakstītajām kvītīm Nr. 138651 un Nr.2500223121415244 atbildētāja 02.10.2013. un 23.12.2014. novietojusi tai piederošo transportlīdzekli Transpoltlīdzekļa marka.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka tiesai, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tā rezolutīvajā daļā jānorāda arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Prasītāja, iesniedzot prasības pieteikumu tiesā, lūgumu atzīt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildes dienai saņemt likumiskos nokavējuma procentus nav pieteikusi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru. Judikatūrā *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 14.februāra spriedumu lietā Nr. SKC-75, 2009.gada 25.novembra lēmumu lietā Nr. SPC-111, 2013.gada 26.aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC-1106)* pausts viedoklis, ka Civilprocesa likuma 195.pantam ir imperatīvs raksturs, līdz ar ko tiesai minētās normas izpratnē, apmierinot prasību par naudas summas piedziņu, ir pienākums neatkarīgi no prasījumā izteiktajiem lūgumiem noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus. Sprieduma nepildīšana, citam pienākošās summas paturēšana pie sevis, nozīmē sveša kapitāla lietošanu, par ko pēc likuma pienākas procentu samaksa. Ievērojot minēto, ir nosakāmas prasītājas tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus – sešus procentus gadā no nesamaksātās galvenā parāda summas – 327.44 *euro*, par laiku no sprieduma spēkā stāšanās līdz sprieduma izpildei, nepārsniedzot pamatparāda apmēru.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram. Tā kā prasība apmierināta 87.45 % apmērā, t.i. 327.44 *euro* apmērā, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenama valsts nodeva 70 *euro* (saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a)apakšpunktu pati mazāka valsts nodevas likme, kā arī atbilstoši iepriekš minētā panta grozījumiem, kas spēkā no 01.03.2018., valsts nodeva ir 70 *euro* apmērā), kā arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3.30 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, […] un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, līdz ar to atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 97., 193.-195., 250.^{25}, 250.^{27} pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Skrivers", reģistrācijas Nr.42403019075, par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „EuroPark Latvia", reģistrācijas Nr.40003553023, līgumsodu 327.44 *euro* apmērā, valsts nodevu 70 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3.30 *euro*

apmērā, kopā 400.74 *euro* (četri simti *euro* 74 centi), samaksu veicot prasītājas kontā AS "Luminor bank" Nr.LV83NDEA0000080052285.

Noteikt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „EuroPark Latvia" tiesības saņemt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Skrivers" likumiskos procentus – 6% gadā no neatmaksātās parāda pamatsummas 327.44 *euro* apmērā par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot Civillikuma nosacījumus procentu pieauguma aprobežojumam.

Noteikt atbildētājai termiņu desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei.

Prasību daļā par līgumsoda 47 *euro* apmērā piedziņu noraidīt.

Noteikt atbildētājai termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu 20 (divdesmit) dienu laikā no tā sastādīšanas dienas - 2019.gada 7.marta var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, Latgales apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rēzeknes tiesā Ludzā.

Tiesnese I.Marnauza